

Velencei Értéktár

A Velencei Értéktár Bizottság 2015. november 9-i ülésén VÉB/2015/12 határozatszám alatt Molla Szadik sírját Velencei Értéktár részének nyilvánította .

A döntés az alábbi javaslat alapján született meg:

I. A javaslattevő adatai

1. A javaslatot benyújtó személy (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Velencei Református Egyházközség

2. A javaslatot benyújtó személy vagy kapcsolattartó személy adatai:

Név: Szabó György lelkész

Levelezési cím: Velence, Templom köz

Telefonszám: 06-22-472-372

E-mail cím: papaiszabogyorgy@yahoo.com

II. A nemzeti érték adatai

1. Nemzeti érték megnevezése:

Molla Szadik síremléke

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság környezet	egészség és életmód	épített
☐ ipari és műszaki megoldások	X kulturális örökség	sport
☐ természeti környezet	turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

2481 Velence, Ország út (Református temető)

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

X települési magyarság	tájegységi	megyei	külhoni
---------------------------	------------	--------	---------

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Molla Szadik (1836-1892) síremléke

Csagatáj török (tatár-üzbég) szerzetes jelölt, akit Chívából (Chorezm) hozott haza az Aral-tó partjáról Vámbéry Ármin neves orientalista. Segédtsízt volt az MTA Kézirattárában. Szilády Áront, Hunvalvy Pált és többeket tanított a közép-ázsiai tatárság irodalmi nyelvére. E nyelvre lefordította Arany János „Rege a csodaszarvasról” című művét, s más kisebb műveket is. Vámbéry híveként, barátjaként vallotta a török (türk) hun-magyar rokonságot, s szembeszállt Budenz és Hunfalvy finnugorosítási törekvéseivel. Vámbéry Velencén helyezte el az országból való távoztása után Molla Szadikot (Szadik Izsákot – Isaak Szadik, Csagatáj Izsák), még pedig a legelső Meszleny kastélyban. Itt kapott szobát és ellátást. Ekkor költözik össze egy velencei asszonnyal, Tóbiás Annával, akit, ha feleségül is vesz, nyilván egyházi szertartás nélkül, hisz ő mohamedán volt, Anna néni pedig katolikus, s aki korábban szakácsnőként szintén a kastélyban szolgált. Boldogan élnek a Velence 80. sz. házban, közel a mai Bod-kápolnához. Feleségét ezért a helyi katolikus egyházközség anatómával (kiátkozással) sújtja. Molla Szadikot a velenceiek nagyon szerették, kedves, barátságos, nagy tudású ember volt, aki rengeteg történetet tudott „régidolgokról”, s magáról is nagyon sok legenda született a velencei nép ajkán. Molla Szadik jó viszonyt ápolt Decsy Károly lelképásztorral, aki 51 évig volt Velence lelkésze, s akinek a jóvoltából, halálakor sírhelyet kapott a református temetőben, noha mohamedán vallását mindvégig megtartotta. 56 éves korában halt meg, 1892. május 22-én. Sírja a református temetőben mohamedán kegyhely, s kedvelt kirándulóhely. Szívével volt beteg, mohamedán szertartással temették el (Ibrahim bosnyák tábori pap, s egy mohamedán lovassági osztag díszőrségével, s katonai szertartásával), de sírjánál – kívánságára – Decsy Károly református lelkész is szolgált.

Sírját 2011-ben a Nemzeti Fórum, az Országgyűlés, a Magyarok Világszövetsége Fejér Megyei Szervezete segítségével a Velencei Református Egyházközség felújította.

6. Indoklás az értéktárba való felvétel mellett

Úgy a régi, mint az új református temető, a sírhelyek is nagy nemzeti értéket képviselnek, nem csupán kegyeleti, hanem történeti aspektusból is!

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Fejér Megyei Hírlap

Velencei Híradó

www.velenceblog.com

Kupi László: Város volt, város lett

www.helytortenet.eoldal.hu (Velencei Helytörténeti Egyesület honlapja és gyűjtései)

<http://reformatus.hu/>

<http://mno.hu/>

<http://www.lakitelek.hu/>

III. Mellékletek

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja

Fotó: www.utazzitthon.hu

Fotó: www.lakitelek.hu

Fotó: Galambos Györgyné

Fotó: Velencei Helytörténeti Egyesület (Váradi Ildikó ajándéka, 2011)

Velencei Értéktár Bizottság

Velence, 2015. november 16.